

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia			
Assignatura		5SE021 TEOLOGIA PASTORAL			
Any	2023-2024	Curs	Cinquè	Valor lectiu	3 ECTS
Període lectiu	1r semestre	Hores setmanals	2	Àrea	CC institucionals
Professor/a	Dr. Josep Casellas			Llengua	Català

Descripció/Justificació

El tractat de Teologia Pastoral o teologia pràctica de l'Església en acció és la reflexió, feta a la llum de la Paraula de Déu, sobre els elements necessaris per edificar la comunitat cristiana en el seu dinamisme doble de la comunió i la missió. Articula la relació teoria-pràctica amb el mètode teològic específic.

Requisits i orientacions prèvies

Situada a l'etapa final de la Diplomatura, tanca el cercle hermenèutic de la teologia, ratificant la validesa dels conceptes teològics per construir la comunitat cristiana i evangelitzar.

Objectius

General

Oferir una reflexió sistemàtica sobre l'Església en acció.

Específics

Partint dels reptes i signes d'esperança de la realitat:

1. Elaborar els criteris teològics fonamentals de l'acció.
2. Analitzar la teologia pastoral especial.
3. Mostrar exemples de teologia pastoral aplicada.

Competències

Competències transversals (genèriques)

- Capacitat d'observació, reflexió i anàlisi de les pràctiques pastorals i de les seves implicacions.
- Capacitat de síntesi dels diferents elements que es tractaran a l'assignatura.
- Claredat en el pensament i precisió en l'expressió a l'hora d'elaborar un discurs teològic, per tal d'aprendre a construir el propi coneixement.
- Coneixement de les fonts d'informació bíbliques, patristiques, magisterials i teològiques sobre la matèria.

Competències específiques

- Rigor en l'anàlisi de l'acció pastoral: elements bàsics, programació i avaluació.
- Coneixement i comprensió del context eclesial, social i cultural en què es du a terme l'acció pastoral.

- Coneixements bàsics d'elements de les ciències humanes que poden contribuir a l'elaboració d'una teologia pastoral actualitzada.

Continguts

1. Introducció. Una veritable disciplina teològica.
2. Descripció, història i estructuració del tractat.
3. El context social i eclesial actual: els desafiaments de l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* i documents papals posteriors.
4. L'actualitat com a categoria teològica.
5. La lectura creient de la realitat.
6. Teologia pastoral fonamental: criteris.
7. Teologia pastoral especial: profètica, litúrgica i estructural-educativa.
8. La parròquia.
9. Dimensió direccional de l'acció pastoral.
10. La gestió participativa de la comunitat, subjecte actiu de l'acció pastoral. La sinodalitat.
11. Conclusions i perspectives.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Aprenentatge del mètode teològic de la "lectura creient de la realitat".

Activitats a l'aula:

- Sessions de reflexió bíblica i teològica. 15%.
- Sessions pràctiques de "lectura creient de la realitat". 15%.
- Classes magistrals. 10%.

Activitat fora de l'aula:

- Estudi personal de l'alumne. 60%.

Avaluació

Criteris d'avaluació

1. Valoració de la capacitat d'observar.
2. Valoració de la capacitat de discernir.
3. Valoració de la capacitat d'articular la teoria i la pràctica.

Tècniques d'avaluació

1. Elaboració i utilització d'una enquesta socioreligiosa. 25%.
2. Treball escrit d'aprofundiment sobre els nou criteris de la Teologia pastoral fonamental. 25%.
3. Treball d'aplicació de la lectura creient de la realitat a una situació concreta. 50%.

Bibliografia bàsica

ALACID, M. A., *Comunicar el Evangelio. Claves para compartir el gran mensaje del Amor*, Pamplona: EUNSA 2021.

AMHERDT, F.-X., *L'animation biblique de la pastorale: 120 propositions pratiques*, Namur: Lumen Vitae 2017.

ÁVILA, A., *Acompañamiento pastoral*, Madrid: PPC 2018.

BOROBIO, D., *Catecumenado e iniciación cristiana*, Barcelona: CPL 2007.

BISBES DE CATALUNYA, *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies?*, Barcelona: Claret 2021.

BORRÀS, A., *Paroisses et familles. Pour une pastorale de la réciprocité*, París: Médiaspaul 2019.

CALVO PÉREZ, R., *La pastoral misionera*, Madrid: Mundo Negro 2022.

CASELLAS, J., *Una teologia atenta a l'actualitat. Lloc i funció de l'actualitat en el mètode teològic d'Henri Bourgeois*, Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya 2011.

COMISSIÓ TEOLÒGICA INTERNACIONAL, *La sinodalitat en la vida i en la missió de l'Església: DdE 1092* (2018), 418-449.

CONGREGACIÓ PER AL CLERGAT, *La conversió pastoral de la comunitat parroquial al servei de la missió evangelitzadora de l'Església: DdE 1115* (2020), 514-534.

CONCILI VATICÀ II: Constitució pastoral *Gaudium et spes* i decret *Ad gentes*.

CONCILI PROVINCIAL TARRACONENSE, *Documents i resolucions*.

DUFFY, E. (ed.), *Parishes in Transition*, Dublín: The Columba Press 2010.

FLORISTAN, C., *Teología práctica. Teoría y praxis de la acción pastoral*, Salamanca: Sígueme 2002.

FRANCESC, *Evangelii gaudium* (2013).

- *Laudato si'* (2015).

- *Amoris laetitia* (2016).

- *Fratelli tutti* (2020).

GARCÍA MAESTRO, J. P., *Alternativas proféticas: la pastoral del cambio a partir de Evangelii gaudium*, Madrid: Paulinas 2015.

- *La opción misionera renovará la Iglesia*, Madrid: San Pablo 2018.

INSTITUTO SUPERIOR DE PASTORAL, *Revitalizar las comunidades cristianas hoy*, Estella: Verbo Divino 2011.

MALLON, J., *Una renovación divina. De una parroquia de mantenimiento a una parroquia misionera*, Madrid: BAC 2016.

MORLANS, X., *El primer anuncio. El eslabón perdido*, Madrid: PPC 2009.

NOUWEN, H., *Au nom de Jésus. Réflexions sur le leadership chrétien*, París: Salvator 2022.

PALAU, D. (ed.), *Re-crear camins d'experiència cristiana*, Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2016.

- *Intel·ligència pastoral. Eixos per a una reflexió teològica*, Barcelona: CPL 2018.

- *Raíces de la teología pastoral. Herencia del Concilio Vaticano II*, Barcelona, Facultat de Teologia de Catalunya – AUSP 2022.

PARMENTIER, É. (dir.), *Théologie pratique. Analyses et prospectives*, Estrasburg: Presses Universitaires de Strasbourg 2008.

PASCAL THOMAS, *Dinámicas de la pastoral. Un arte que se renueva*, Bilbao: Mensajero 1999.

PELCHAT, M. (dir.), *Réinventer la paroisse*, Mont-real/París: Médiaspaul 2015.

PONTIFICI CONSELL PER A LA PROMOCIÓ DE LA NOVA EVANGELITZACIÓ, *Directori per a la catequesi*, Barcelona: Claret 2020.

PRALONG, J., *Quels prêtres pour demain? Sortir de l'abus d'autorité*, París: Médiaspaul 2021.

PRAT, R., *Compartir la joia de la fe. Propostes per a una teologia pastoral*, Barcelona: Herder 1985.

- *Teología Pastoral. Compartir la alegría de la fe*, Salamanca: Secretariado Trinitario 2019 (4a edició ampliada).

RAMOS, J. A., *Teología pastoral*, Madrid: BAC 2011.

ROUET, A., *Un nouveau visage d'Église. L'expérience des communautés locales à Poitiers*, París: Bayard 2005.

ROUTHIER, G. – VIAU, M., *Précis de théologie pratique*, Brussel·les: Lumen Vitae 2004.

SANDRIN, L., *Teología pastoral. Lo vio y no pasó de largo*, Maliaño: Sal Terrae 2015.

- *Comunidad sanadora. De la pastoral de la salud a la salud de la pastoral*, Maliaño: Sal Terrae 2021.

SCANNONE, J. C., *La teología del pueblo. Raíces teológicas del papa Francisco*, Maliaño: Sal Terrae 2017.

SEGOVIA, J. L., ÁVILA, A., MARTÍN VELASCO, J., PAGOLA, J. A., *Evangeli gaudium y los desafíos pastorales para la Iglesia*. Madrid: PPC 2014.

THEOBALD, C., *Urgences pastorales du moment présent. Comprendre, partager, réformer*, París: Bayard 2017.

URÍBARRI BILBAO, G., *Jesucristo para jóvenes. Claves pastorales para un mundo líquido*, Maliaño: Sal Terrae 2022.

VIDAL, F., TORRES, P., VIDAL, M., *Amoris Laetitia y los desafíos pastorales para la Iglesia*. Madrid: PPC 2017.